

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 290. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897-1932.

Szombat, 1936. december 19.

Páris

Dinu Cezianu párisi román követ ma ebédet adott Antonescu külügyminiszter tiszteletére. Az ebéden a francia kormány tagjai közül részt vettek Leon Blum miniszterelnök, Delbos, Chautemps, Bastid Viennot és Weger külügyminisztériumi főtiszt, valamint számos kimagasló francia és román személyiség. Az ebéd végeztével Antonescu külügyminiszter lerakta az alapkövét az 1937. évi világiállítás román pavillonjának. Utána a külügyminiszter Herriotnál tett látogatást.

Berlin

A bajor püspök karácsonyi pásztorlevele, amelyet most vasárnap már felolvastak az ország minden egyes templomában, megdöbbentő adatokat tartalmaz. A pásztorlevél bevezetőben megállapítja, hogy Hitler birodalmi vezér kijelentése szerint a nemzeti szocializmus a pozitív kereszténység alapján áll, mégis elszomorodottan kell tudomásul venni, hogy az alsóbb párthatalomok tervszerűen folytatják a német ifjúság elpogányosítását. Hatalatlanul ellenséges magatartás mutatkozik mindenfelé a vallásosság ellen, annyira, hogy erre nincs is példa a német történelemben. A pápa és a papság intézménye ellen minden eszközzel harcolnak és úgy kezelik a katolikusokat a német állam testében, mintha azok vadak lennének.

Budapest

A Románia és Magyarország közötti kereskedelmi forgalom előmozdítása érdekében a magyar külkereskedelmi hivatal 1934. év végén szükségesnek látta a kölcsönös forgalom fejlesztése érdekében, hogy a lehetőségeket a helyszínen közvetlenül tanulmányozzák. A tanulmányi tevékenység ellátására gróf Teleky Ernőt, a romániai gazdasági viszonyok alapos ismerőjét kéri fel. Mint-hogy Románia általános külkereskedelmi és devizapolitikai rendszere most már véglegesen kialakultnak tekinthető, az eddigi tanulmányozás eredményei alapján a magyar külkereskedelmi hivatal Bucuresti székhellyel állandó jellegű hivatalos kirendeltséget létesít. A hivatal 1937. január elején kezdi meg működését, Hevesi Jenő titkár vezetésével.

Róma

Mussolini miniszterelnök a Littoriában, a középületek felavatása alkalmával beszédet mondott és a következő kijelentéseket tette:

— Afrikai számadásainkat tökéletesen rendeztük és most már más számadások és kérdések rendezése van hátra. Szilárd a meggyőződés, hogy ezeket is rendezhetjük normális eszközökkel. Mi, faszisták visszautasítjuk az örök béke lelkiismeretlen meséjét, amely soha nem volt és nem is lesz, másrészt azt akarjuk, hogy a béke a leghosszabb ideig maradjon meg.

Athén

A rendőrséghez érkezett jelentések kommunista forradalmi terveinek előkészítéséről adtak hírt. A jelentések alapján a rendőrség házkutatásokat tartott s ezek során mintegy ezer kommunista neve került a kezébe. A forradalmi szervezkedés fővezéreit letartóztatták.

Megszigorítják az önkéntesek kiképzését

Botrány a szenátusban Pan Halipa beszéde körül — Iorga: „Az ardeali és basarabiai politikusok tulságosan sűrűn utaznak a fővárosba“

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén Giurescu a román kikötők és a szomszédos városok közötti közlekedési viszonyokról beszélt. Rizescu Branesti interpellációt jelentett be a vámigazgatóság egyes intézkedései ügyében. Dinu Simian azoknak a képviselőknek a helyzetét tette szóvá, akik időközben más párthoz csatlakoztak, mint amelyik révén a parlamentbe kerültek. Kéri az elnököt, hogy ezzel kapcsolatosan vizsgálja felül a házszabályokat. Serdici csatlakozik az interpellációhoz, egyben kéri tiz olyan képviselőnek a fegyelmi bizottság elé utalását, akik egyben polgármesterek is. Petrescu ezredes javasolja, hogy egy napi illetményüket a képviselők ajánlják fel a göriniegyei árvízkarosultak javára. Ezután még számos felszólalás hangzott el.

A szenátusban Marius Georgescu kérte a büntetőjog olyan természetű módosítását, hogy ne érintse az orvosok hivatásos érdekeit. Mumucianu nemzeti keresztény-párti a „zsidó kommunista“ sajtóval foglalkozik. Ciuntu interpellációt jelentett be a gabonaértékesítési központtal kapcsolatosan. Boaru interpellációt nyújtott be a pénzügyi és iparügyi miniszterekhez egyes felsőbb tisztviselők inkompatibilitásait illetőleg, akik különböző magánvállalatokban is érdekelve vannak. Dragos Aurel a belügyminiszter figyelmét felhívta egyes földalatti jellegű magyar folyóiratokra, amelyek a cenzura éberségét kijátszva jutnak az országba. Pan Halipa a román falvak szegénységével kapcsolatosan interpellálta meg a kormányt. Marinescu és Banu tanárok műveiből ismerteti a falvak nyomorát. Hosszasan idézik a besszarabiai (basarabiai) helyzetnél. Halipát sűrűn félbeszakítják Manoilescu és Patraulea. V. Popescu kéri, hogy akadályozzák meg Halipát abban, hogy beszéljen. Halipa bejelenti, hogy számokat fog ismertetni. Nagy lárma közepette Iorga emelkedik szólásra és ezt

mondja:

— Meg kell már szünnie a kiabálások rendszerének, amely a gyűlés becsületét veszélyezteti. Ne kényszerüljünk arra, hogy olyan jelenetek tanúi legyünk, amelyek kétségtelenül a román nevelés színvonala alatt állanak. A jelenet annál sajnálatosabb, mert Halipa ur multja előtt mindenkinek meg kell hajolnia. Szerencse, hogy ez a tumultus nem jutott el a kamarai eserig és ezzel kapcsolatban a kórházbautalásokig.

Iorga ezután azt mondja, hogy a besszarabiai (basarabiai) politikusok, ahelyett, hogy tulsűrűn jönnének Bucurestibe, maradjanak otthon és gondoskodjanak az ország érdekeiről. Ugyanezt mondhatja az erdélyieknek (ardealiaknak) is. Halipa is, ahelyett, hogy miniszteri tárcákat keresne Bucurestiben, többet törődjön Besszarábiával (Basarabiával).

Ezután Negura miniszter erélyesen tiltakozott Halipa állításai ellen. Kérde, hogy miért nem igyekezett megjavítani a besszarabiai (basarabiai) helyzetet az alatt az öt év alatt, amíg nemzeti-parasztpárti miniszter volt. Ciugureanu tiltakozik a Halipa által használt kifetések ellen. A nagy zajra való tekintettel az utást felüggesztették. A vita újabb megkezdésekor Radulescu Mehedinti, nemzeti-parasztpárti kijelenti, hogy a miniszteri padból megváltoztatták Halipa közlésének szövegét. Kéri, hogy a kormány több figyelmet szenteljen Besszarábiának (Basarabianak). Ceruleanu interpellációt jelentett be a tartalékos tisztek képesítésével kapcsolatosan. Anghelescu tábornok, hadügyminiszter válaszában rámutat arra, hogy talán egyetlen állam vagyunk Európában, ahol még fennáll a csökkentett szolgálati idő. Ezze a rendszerrel nagy visszaélés történik, a jövőben azonban a lehető leg-tökéletesebb kiképzést adják ezeknek az ifjaknak is, hogy hasznára lehessenek szükség esetén az országnak.

Két külügyminiszteri expozé

Beck lengyel külügyminiszter bejelentette bucaresti-i látogatását

Találkozó készül II. Carol király és Moscicky lengyel köztársasági elnök között — Eden nagy expozéja a nemzetközi helyzetről

Londonból jelentik: Az alsóházban, a külpolitikai vita során Morgan Jones munkáspárti képviselő kijelentette, hogy a mai helyzet aggasztóan hasonlít az 1914. évihez, de nincsen olyan vita, amelyet nem lehet jóindulattal elintézni.

Utána Eden külügyminiszter szólt fel és hosszabb külpolitikai tájékoztatót mondott.

Minden nemzetnek kötelessége, hogy távoltartsa magát a spanyol beháborútól és bizza ezt a spanyolokra,

— mondotta. — Be kell vallanom, hogy a be nem avatkozási egyezmény nem váltotta be a reményeket, de mégis csökkentette az európai háboru veszedelmét. A francia miniszterelnök szerint Európa augusztusban a háboru örvényéhez ért. Én nem állítom, hogy nem volt igaza. Nem tagadom azt sem, hogy a be nem avatkozási egyezmény betartása nem kielégítő és hatályosabb ellenőrzési módokat kell keresni. Ha a nagyobb nemzetek őszintén akarják az ellenőrzést, akkor azt könnyen meg le-

Megdöböntő tragédia Pécsen**Lezuhant és halálraoztta magát Magyarországon egy erdélyi származású pilóta**

— Édesanyja elkeseredésében felakasztotta magát —

Pécsről jelentik: Az erdélyi (ardeal) származású Bölönyi-családban megdöböntő tragédia játszódott le. Bölönyi Zoltán légügyi felügyelő csütörtökön délután Pécs határában egy sportrepülőgépen felszállott. Hosszabb ideig keringett a környék felett és amikor visszatért a repülőtér fölé, hogy leszálljon, akkorra olyan köd keletkezett, hogy elvesztette tájékozódását. Kényszerleszállást hajtott végre, közben a gép felborult és Bölönyi életveszélyes sérüléseket szenvedett. A szerencsétlen fiatal pilóta a kórházba szállítása közben meghalt. Édesanyját, özvegy Bölönyi Sándornét,

akinek fia volt az egyetlen támasza, még a délutáni órákban értesítették fia szerencsétlenségéről.

Az idős özvegyasszonyt fiának tragédiája annyira lesújtotta, hogy elkeseredésében felakasztotta magát.

Előzőleg táviratilag Pécsre kérte Öcsényben lakó testvérét, Nagy László földbirtokost, aki ma délelőtt érkezett meg Pécsre. A földbirtokos gyanútlanul kopogott be testvééréhez és amikor nem kapott választ, felnyitotta a lakást, ahol Bölönyinét holtan találta.

FOTO STUDIO SZABÓ

MÜTERME

Bulev. Regina Maria 10., I. em. (Lengyel butorház)

MEGNYILT!

ujonnan felszerelt modern

6112

Művészi karácsonyi fotók!**Kimaradtak a kommunisták az új katalán kormányból****Mégis kiüritik Madridot — Megrendítő leírás a spanyol fővárosról**

Párisból jelentik: Valenciái jelentés szerint a Caballero-kormány elhatározta, hogy bár a nemzetiek támadását eddig sikerült visszautasítani, Madridot mégis kiüriti. Allíciólag maga Rosenberg szovjetnagykövét is a főváros gyors kiüritése mellett foglalt állást. Elénk figyelemmel kísérik a katalán belpolitikai helyzet alakulását. Companis elnök ugyanis már megalakította az új katalán kormányt, de ennek nagy szenzációja az, hogy

a kommunisták és anar hisztó célemek nem jutottak benne tarcalhoz.

Lisszabonból érkezett jelentés szerint a legutóbbi sorozások következtében a nemzetiek csapatainak száma már tízszeresen felülmúlja a csapatok júliusi számát. Most már inkább tisztihány kezd érezhetővé válni.

A madridi állapotokra nézve rendkívül jellemző az a leírás, amelyet egy külföldi kereskedő adott az itteni lapok munkatársainak spanyolországi utjáról. Eszerint a spanyol fővárosban egyenesen kétségbeesítő a helyzet. Tej, tojást és húst hetek óta látni sem lehet Madridban és a környékén. Mindenütt üres üzleteket és szétlőtt házakat látni. A falakon színes plakátokon van kifüggesztve Lenin és Sztalin arcképe. A polgári lakosságnak és a hatósági vezetőknek jórésze abban a városrészben zsúfolódott össze, amelyet a nemzetiek semleges sávnak jelöltek ki. Itt egy 10—12 szobás lakásban igen sokszor 150 ember lakik együtt. A tömeges kivégzések napirenden vannak még ma is és a város tele van nemzetközi kalandorokkal.

Nem lesz az idén**„Aranyvasárnap”**

Az aradi munkaügyi felügyelőség szerint a munkaügyi minisztérium rendelete értelmében az üzletek karácsony előtti és karácsonyi zárórája a következőképpen alakul: December 22-ikén, kedden, 23-ikán, szerdán, 24-ikén csütörtökön az üzletek délben is nyitva tarthatnak, tehát ebédszünetet nem kell tartaniok, este pedig nyolc órakor zárnak. Tehát ezekre a napokra az üzletek záróráit meghosszabbították. Az alkalmazottak a két óras déli pihenőt felváltva élvezik. December 20-án, vasárnap az összes üzletek a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény intézkedéseinek megfelelően, zárva tartanak. December 27-én, vasárnap, tehát karácsony harmadnapján az élelmiszerüzletek és a vegyeskereskedések déli 12 óráig nyitva maradnak. A borbélyműhelyek karácsony másodnapján, vagyis december 26-án ugyancsak déli 12 óráig nyitva tarthatnak. A fenti rendelkezésekből kitűnik, hogy a minisztérium nem járult hozzá az „aranyvasárnapra” vonatkozó kéréshez, amely szerint a kereskedők december 20-án, vasárnap nyitva tarthatnak volna.

akik a világ különböző tájairól érkeztek ide. A Savoy-szállodában 18 orosz vezérkari tiszt lakik.

Az angol fővárosba visszatért az a bizottság, amelyet hetekkel ezelőtt a parlament küldött ki Spanyolországba és most tette közzé jelentését tapasztalatairól. A jelentés elmondja, hogy a különböző szervezetek által fenntartott és ellenőrzött magánbörtönöket nem számítva, a néprfront kormány által birt területen börtönciben még mindig 14 ezer embert tartanak fogva. A kor és a nem egyáltalán nem játszik szerepet, ha arról van szó, hogy valakit lezárjanak. Számos esetben megtörténik, hogy valamelyik foglyot szabadon engednek és utána lelövik az illetőt. Igen gyakori, hogy nem is közlik a letartóztatás okát. Az uccákon holttes-

Belvárosi Pensio Budapest,

IV., Veres Pálné-ucca 10., főemelet.

Központi fűtés.

Hideg-meleg folyóvíz.

Uri ellátás.

Diétás konyha.

Belváros központjában, Apponyi-térenél.

teket találtak, a következő feliratu cédulákkal: „Áruló, vagy fascista.” A foglyok élemezése a lehető legrosszabb, amennyiben hideg vízben néhány rizsszem adnak. A foglyok borzalommal várják a nemzetiek bevonulását a fővárosba, mert fének tőle, hogy akkor valamennyiüket kivégzik. A jelentésről a „Daily Telegraph” csak annyit ír, sajnálja, hogy csak a kormány által birt területeken járt a bizottság.

MELEG HARISNYAT, keztült, szvettert téli tricóarut, reform-nadrágot készpénzáron legolcsóbban**BOGYO**

nál, Sir. Eminesou 1. (Corso-mozgó mellett.) 5849

Windsor Edward herceg**látogatása egy bécsi ideg orvosnál****Mrs. Simpson még mindig Cannesban tartózkodik**

Bécsből jelentik: Windsor Edward herceg tegnap este 10 órakor gépkocsin Bécsbe érkezett, ahol egy híres ideggyógyászt látogatott meg. A herceg éjjel után tért vissza az enzensfeldi kastélyba.

Párisból jelentik: A Paris Midi munkatársának Cannesból küldött jelentése szerint Simpsonné asszony még mindig az ottani Rogers-kastélyban tartózkodik és így az a hír, mintha Egyiptomba utazott volna, nem nyert

megerősítést. Simpsonné tegnap gépkocsikirándulást tett és Monte-Carloban is megfordult.

Edward herceg csütörtökön első ízben lovagolt ki az enzensdorfi kastélyból. A volt király ellovagolt a fahenföldi kastélyig, ahol meglátogatta a gróf Vincent-családot. Villásreggelire a grófi család vendége volt, majd gépkocsival visszatért a Rothschild-család kastélyába.

URANIA 5, 7.15, 9.15, 3 órakor mérs. helyárak

Telefon 2-32.

Az 1936-os newyorki „Aranyérem” győztese.**Óriási siker! Rendkívül élmény!****„Az utolsó mohikán”**

F. COOPER klasszikus remeke. A kihalóban levő indián néptajok véres ellenállása, szerelme és költészete. HENRY WILKINSON, RANDOLPH SCOTT.

Színes pótkép és a legaktuálisabb híradó.

ATLANTICA**Kávé és tea**

speciális üzletben

dió, mogyoró, mandula**Rum- liqueur, cognac****csokoládé, cukorka**

legolcsóbb árakon

Consum és Inlesnirea

t. vevőinknek is.

6125

Meghalt Fráter Emil,**a szalontai (Salontamare) református egyházmegye gondnoka**

Aradról Tarnóczi Lajos lelkész és Nagy Dezső főgondnok utazik a temetésre

Nagyszalontáról (Salontamareről) jelentik, hogy Fráter Emil földbirtokos, volt magyar országgyűlési képviselő, a szalontai (salontai) református egyházmegye gondnoka, pénteken délután meghalt. Fráter Emil a régi Tisza-pártnak volt buzgó tagja és mint ilyen, az ugynevezett bihari (bihori) gárdához tartozott. Tisza István grófnak bizalmas barátja és hive volt. Az impériumváltozás után Szalontára (Salontara) vonult vissza.

Utóbb az egyházi életben is vezetőszerepet vállalt és éppen ebben az évben választották meg másodízben a szalontai (salontai) református egyházmegye gondnokává, amely tisztelet előtte Szabó Zoltán ny. tábornok töltött be. Fráter Emil köztisztviselőnek örvendett, mert jóindulatu, megértő ember volt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz Szalontán (Salontan) és a végtisztességen az aradi református egyházat Tarnóczi Lajos lelkész és Nagy Dezső főgondnok képviselik.

Fegyverszünetet kötött a kínai kormány a lázadókkal

Nankingből jelentik: A felkelők és a kormány csapatai háromnapos fegyverszünetet kötöttek. Ez alatt a kormány repülőgépei minden támadástól tartózkodnak. Ha a fegyverszünet alatt nem bocsájtanak szabadon Csang-Kai-Seket, ugy a központi kormány folytatni fogja a hadműveleteket.

Állásfoglalás Csehszlovákiában Ady életrajzírója ellen

Pozsony: A magyar akadémikusok szövetsége legutóbb értekezletet tartott, amelyen Zombory Gyula javaslatára kimondták, hogy a magyar főiskolai hallgatók mélységesen elítélik Ady személyének meghátróit, így elsősorban Révész Bélát, aki olyan részleteket tett közzé Adyval kapcsolatban, amelyeknek semmi közük az irodalomhoz. Hasonlóképpen elítélik a pozsonyi rádió eljárást, mert Adynak egy I. edához intézett levelét dramatizálva előadta s ez alkalmas volt arra, hogy Ady személyét az utókor előtt nem a leghőbb színben tüntesse fel.

Rejtélyes lopás a bucarestii törvényszék épületében

Ellopták egy fővárosi magyar ügyvéd aktatáskáját, amelyben kompromittáló iratok voltak egy bankra nézve

Bucurestiből jelentik: Érdekes eset foglalkoztatja az igazságügyi hatóságokat. Néhány nap óta a fővárosi napilapok apróhirdetési rovatában állandóan szerepel egy hirdetés, amelyben dr. Nagy Imre bucarestii ügyvéd 3000 lei jutalmat ígér annak, aki visszacszerzi az ilfovi törvényszék második szekciójánál ellopott aktatáskáját, amelyben fontos iratok voltak. Nagy dr. a második szekció irattárában egy nagyarányú kereskedelmi per aktáit nézte át. Ezt a pert az egyik fővárosi bank ellen indította meg. Mellette, az asztalon felejtett aktatáskája, amelyben fontos és az illető bankra nézve kompromittáló iratok, valamint nagyértékű váltók voltak. Amikor befejezte az akták áttanulmányozását, kétségbeesetten vette észre, hogy ismeretlen tettes ellopta az aktatáskát. Miután hatalmas per kimenetele függ az eredeti iratoktól, az ügyvéd most kutatja az eltűnt aktatáskát, amely azonban a mai napig sem került elő.

Kirakati árainkból

10% árengedmény december 31-ig

Divat, sport és hócipók **FILDERMANN** cipőgyár lerakata Arad, Pia. Avram Iancu 19. 6156

Repülőgép-megrendelést akart Bucurestiben vásárolni egy perui ügynök

50 millió lelt ajánlott egy megrendelőlapért — Hogyan próbál repülőgépekhez jutni a madridi kormány?

Bucurestiből jelentik: Fantasztikus üzleti kísérletről számol be az egyik fővárosi bulvárlap. A lap szerint néhány héttel ezelőtt Bucurestibe érkezett egy Pedro Sanchez nevű férfi. Don Pedro Sanchez a főváros egyik legelőkelőbb szállodájában, a Stanescu-ban vett ki luxuslakosztályt, majd érintkezést keresett néhány bucarestii-kijárával. Hamarosan kiderült, hogy a rejtélyes don Pedro Sanchez perui állampolgár és azzal a céllal érkezett a fővárosba, hogy repülőgépeket szeressen — a madridi kormány, illetve a spanyol népfőnökség számára.

Elképzelése az volt, hogy összeköttetések útján ráveszi a román hatóságokat, hogy rendeljenek Franciaországban száz hadi-repülőgépet és ezeket a repülőgépeket azután Párisból egyenesen Madridba szállítják.

Igy azután a francia repülőgépgyárak is feledezhették volna magukat a romániai megrendeléssel, ha kipattan a szállítások ügye.

A perui hadseregszállító a megrendelőlap ellenében

ötven millió leies jutalékot ígért.

Sikerült is összeköttetést találni néhány jelentékeny kijárával, többek között egy Kun nevű erdélyi (ardeal) férfival, aki sorban mutatott be neki „befolyásos” egyéneket, azonban két hét múlva Don Pedro azt konstata, hogy a nagy hangon beígért megrendelés még mindig késik, azonban hatalmas összegeket fizetett ki a bemutatott uraknak előleg fejében. Még állítólagos román repülőket is bemutatott Don Pedronak, azzal, hogy majd ők veszik kezükbe az ügyet és elintézik a légügyi minisztériumnál a megrendelést. Természetesen ez is ígért maradt csupán. Végül Don Pedro megunt a játékot, összecsomagolt és egy éjszaka elutazott a fővárosból, anélkül, hogy egy csomó számlán és előlegcédulán kívül valamit elvihetett volna. A fővárosi bulvárlap befejezésül még közölte, hogy Kun a felszedett előlegekből elegáns üzletet nyitott a Strada Doamnei 5. szám alatt.

A legiszább, a legjathatosabb

a FEHÉRFOLYAS

belső kezelésre valamint a dugycső és nemi részek megbetegedéseül

GRIMAULT & Cie. 8, rue Vivienne Paris kapható gyógyszerárakban és a. egériákban

4-zer naponta 2-3 pasztilla szedendő.

Urból közszemlére teszik az állampolgársági lajstromokat

— Pamfil Seicaru törvénytervezetének érdekes javaslatai —

Bucurestiből jelentik: Pamfil Seicaru képviselő, a Curentul főszerkesztője törvénytervezetet helyezett el a parlamentben az állampolgárságok revíziója kérdésében. A tervezetet számos, különböző pártbeli képviselő írta alá és annak rendelkezései a következők:

Az állampolgársági listákat egy, az igazságügyminisztérium által kinevezett bizottság vizsgálja felül minden megyében. A bizottság elnöke az illetékes törvényszék főnöke, két tagja pedig bíró. A polgármestereknek és községi jegyzőknek két hónapon belül az állampolgársági listák másolatát fel kell terjesztaniük a belügyminisztériumhoz, az ahhoz tartozó jegyzőkönyvekkel és igazoló iratokkal egyetemben. A felülvizsgálás hivatalból folyik, de azt kérheti bármelyik román állampolgár. A polgármestereknek és jegyzőknek egy hónapon

belül nyilvános közszemlére kell tenniük az állampolgárok listáját, hogy azt bárki megtekinthesse. Minden közigazgatási vagy rendőrségi hivatalnoknak jelentenie kell a belügyminisztériumnak, ha valamelyik állampolgárság tekintetében gyanuja van. A feljelentést a belügyminisztériumhoz kell intézni, amely azután elrendeli a vizsgálatot. Amennyiben megállapítást nyert, hogy valaki törvénytelen módon vagy tévedésből jutott állampolgársághoz, úgy az illetőt törlik a listából és megsemmisítik állampolgársági bizonyítványát. A bizottság határozatát a belügyminisztériumhoz lehet fellebbezni, tíz napon belül. Azokat a polgármestereket és jegyzőket, akik nem tesznek eget a törvényben megjelölt kötelezettségüknek két hónaptól két évig terjedő börtönnel büntetik, ugyanazt a büntetést kapják azok is, akik törvénytelen módon bevezették valakit az állampolgárok sorába. Egy hónaptól egy évig terjedő börtönnel büntetik azt, akinek tudomása van egy ilyen elkövetett törvénytelen-ségről és nem tesz jelentést. Ha valaki hamis okiratok alapján szerzett állampolgárságot, úgy az illető ellen büntető eljárás indul meg.

A Lupta értesítése szerint Iuca a belügyminiszter rendeleten dolgozik, amely részletesen meghatározza a módot, ahogyan a csatolt területeken a naturalizálások revízióját végrehajtják, illetve, hogy milyen kategóriákat érint a felülvizsgálás. Intézkedés történik, hogy a felülvizsgálási folyamat a tárgyilagosság szellemében történjék.

MEGERKEZETT A VILÁGHIRU

ZERDIK ES HELIUM

6119 rádiók 1937. éves típusa.

Kaphatók kizárólag **KALMAR** Bratianu I.

Elfogtak egy rettegett jugoszláv banditát

Ujvidékről jelentik: Szent Tamás községben a csendőrség véres közelharc árán elfogta Zdenko Lajost, a vidék rettegett rablóvezérét, akit elfogatása után a kórházba szállítottak. A bandavezér a kórházban meghalt. Halála előtt kihallgatták és ekkor elmondta, hogy bűntársai Budapesten is élnek. Ezekkel Ujvidéken és környékén egész sereg betörést követett el.

SELECT: 3 (mérséelt helyiségekkel) 5, 7 1/4 és 9 1/4 órák

Telefon. 2-84.

PREMIER!

A zsaroló

Kiűnően felépített, megrendezett, megjátszott és minden sablontól mentes hatalmas szerelmi dráma.

Főszereplője: **ELISSA LANDI**

Háromnyelvű felirattal!

Háromnyelvű felirattal!

CENTRAL 3 (mérsé helyiségekkel) 5, 7 1/4 és 9 1/4 órák Telefon 2-86

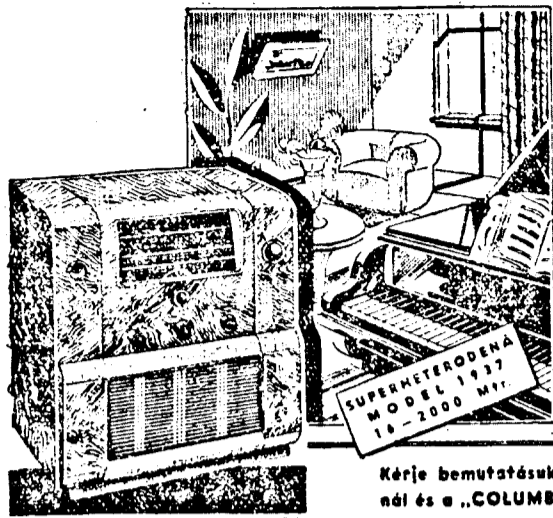
Kinai arany

Gary Cooper

Madeleine Carroll

Achim Tamiroff

Az Ön otthonának kellemes hangulatához

semmi sem hiányzik, csak egy...

Marconi
vagy MARCONI lámpákkal

Columbia
TUNGSRAM lámpákkal

Rádió készülék

Ezek a készülékek a technika legújabb vívmányaival vannak felszerelve: az új készülékkel a vétel tökéletesen tiszta és természetes olyannyira, hogy a legnagyobb igényű zeneértőket is teljesen kielégíti.

Kérje bemutatásukat minden városban megbízott viszonteladóitól és a „COLUMBIA” S. A. R. cégnél, București, Cal. Victoriei No. 48.

FIKOK: Timișoara, Cluj, Cernăuți.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Uj törvény készül a bankkamatokról

Nemcsak a betétkamat, hanem a kölcsönök százalékanak megváltoztatását is tervezik — Nagyfotossagu intézkedés a hitel élénkítésére és az egész gazdasági élet terheinek enyhítésére

Románia egész gazdasági életére kiható fontos esemény híre érkezik Bucurestiből. Észreint az a bizottság, amely már hónapok óta foglalkozik a bankhitel jelenlegi formáinak átalakításával, elhatározta, hogy megváltoztatja a pénzügyi kamattörvényt is, mert a vállalatoknak, kereskedőknek, iparosoknak és mezőgazdákknak egyik legfontosabb problémája ez. Az új törvény létrehozásának okai között rámutatnak arra, hogy a konverziós törvényekre se lett volna szükség, ha ezt a kérdést idejében és közmegegyezésre rendezték volna, úgy, mint ahogy az a szintén válságba jutott legtöbb országban történt.

Ezért most pótolják ezt a mulasztást és olyan törvényt készítenek, amely közvetlenül érinti mindazokat, akik összeköttetést tartanak fenn a pénzügyi intézetekkel, már pedig a mai gazdasági rendszerben a lakosságnak: több, mint fele odatartozik.

Az információk szerint a törvénytervezet nemcsak a kölcsönök kamatait fogja újból maximalni, hanem a betétek kamatait is szabályozza. Tudvalevőleg csak pár évvel ezelőtt szavazták meg a kamattörvényt, amelyet azóta módosítottak és ez alapon most évente legfeljebb 9 és fél százalék kamat számítható a kölcsönök után, de a Banca Națională-tól visszleszámitolás címén kapott kölcsönösszegeket 9 és fél százaléknál olcsóbban szabad kihelyezni. A Banca Națională 5 százalékos visszleszámitolási kamatot számít, de pénzügyi körök szerint, a három hónaponként megújítandó váltók díjával és a mellék-költségekkel együtt, ez évente 6,2 százaléknak felel meg. Emiatt egyes pénzügyi intézetek már évek óta nem veszik igénybe a Banca Națională által megszavazott váltó visszleszámitolási hitelt. De azért is tartózkodnak ettől, mert ha elfogadják, úgy a Jegybank az intézeteknél túlzott beavatkozási jogot szerez. Ezek miatt a bankok és takarékpénztárak egy része csaknem kizárólag a betéteket használja fel a kölcsönök folyósítására, mert ez a legolcsóbb pénz. Mostanig nálunk nem volt olyan törvény, amely meghatározta volna a betétkamatot, akár könyvben, akár folyószámlán helyezték is el azt. Kevés kivétellel ma általában a folyószámla-betét után évi egy, vagy másfél százalékos, könyvbetétre pedig 2 százalékos, de maximálisan 4 percentet adnak, aszerint, hogy milyen a betét felmondási ideje. De 4 százalékos csak nagyon kevés intézet fizet és

azok is csupán hat hónapos felmondásos betétre adják ezt. A kamatot tudvalevőleg fél-évenként utólag számítják és fizetik ki. Kb. tíz év óta a 11 százalékos tőkekamatadót is a betétező fizeti, tehát ennyivel csökken a folyószámla- és a könyvbetét kamattörvénye.

Erdekes átmeneti rendszert terveznek a román—osztrák kereskedelmi és fizetési forgalom lebonyolítására

A Banca Națională telefonon tette meg ajánlatát az osztrák nemzeti banknak — A petroleumot kizárólag devizáért akarja exportáltatni a Jegybank

Bucurestiből jelentik: A román—osztrák kereskedelmi és fizetési szerződési tárgyalások megszakadása következtében zavarok keletkeztek a két ország kereskedelmi és pénzügyi forgalmában.

A Banca Națională vezetésének határozata alapján e hó 12-től számítva megszűnt a román—osztrák kompenzációs rendszer. Addig is, míg az új tárgyalásokat Bucurestiben januárban ismét megkezdik, a Banca Națională mindent elkövet, hogy az ellentétet áthidalja.

Ezért tegnap telefonon tárgyalt az osztrák nemzeti bankkal ideiglenes kereskedelmi és fizetési rendszer bevezetésére. A Jegybank azt ajánlja, hogy a december 12-től lebonyolított és ezután petroleum-exportért száz százalékos devizát fizessen Ausztriának.

A Jegybank azt is ajánlja, hogy úgy az osztrák, mint a román Jegybankban gyűjtő-számlát nyissanak a román és osztrák exportőrök javára. Erre a gyűjtő-számlára fizetnek be a két ország importőrjei a másik államból exportált áruk ellenértékét az export-állam devizájában, de mindkét Jegybank az importőr országának valutájában fizetné ki az áruk ellenértékét. Nálunk leiben, Ausztriában pedig schillingben fizetné ki a Nemzeti Bank ezeket az összegeket. A kifizetés nyomán az export lebonyolítása után történne.

Az osztrák Nemzeti Bank megértéssel fogadta ezt az ajánlatot és a két Jegybank most írásban fekteti le az ideiglenes megállapodásokat. Azt is jelentik a fővárosból, hogy az osztrák exportőrök

A most készülő törvénytervezettel kapcsolatban beavatott körök rámutatnak arra, hogy ezután szabályozni fogják a betétkamatot is és éppen úgy, mint a világháború előtt, inkább érdemes lesz a tőkét betétként elhelyezni, nem pedig — mint már évek óta tapasztaljuk — új házakba fektetni. (Egyébként emiatt erősen lecsökkent a házak jövedelme is.) A háború előtti békeidőben a folyószámla betétkamat 3 százalék, a könyvbetétkamat 4—5 százalék volt, a kölcsönökért pedig az usztoratörvény miatt évente csak 6 százalékos szedhettek, de ezt jutallékkal legfeljebb 8 százalékra fokozták.

Az új törvény most egységesen fogja megállapítani, hogy mennyi legyen a folyószámlai és a könyvbetét kamata. Mint kompetens források közlik, a folyószámla-kamat megállapításának különösen óriási gazdasági jelentősége van. Ugyanis évtizedek óta minden gyárnak, kereskedelmi, mezőgazdasági és ipari cégnek folyószámlája van, nemcsak a pénzügyi intézeteknél, hanem ott is, ahol a nyersanyagot, vagy kész-árut szerzik be állandóan. Ha a folyószámla-egyenleg aktívát mutat az üzletfél javára, úgy a hitelező bank évente átlag egy százalékos fizet, de ha passzívával zárul a folyószámla, úgy 8—9 százalékos évi kamatot számíthat az adós terhére és ezt minden negyedévben tőkésítik, ami által szaporodik az adósság.

A fentemlített teljesen pontos adatokkal is indokolják a pénzügyi és kereskedelmi körökben azt, hogy a hitel újjáélesztését tanulmányozó bucuresti-i bizottság végleg rendezni akarja a kamatkérdést. Ezt minden számottevő pénzügyi intézet örömmel várja, mert így teljesen visszatér a közönség bizalma és a hitelintézetek a jövőben még zavartalanabban megfelelhetnek fontos nemzetgazdasági feladataiknak.

aggodalommal néznek az új rendszer elé, mert attól tartanak, hogy a nálunk lévő schilling-köveleteik fölött nem bírnak kellő gyorsasággal diszponálni. Az Argus szerint mindkét ország kereskedőkörében nyugtalanságot keltett az új rendszer híre, mert azt hiszik, hogy a forgalmat nem lehet simán lebonyolítani.

Egy ismerős aláírás

Néhány nappal ezelőtt forgalomba kerültek az új ötszáz leies bankjegyek. Ezek külsőben nagyjában megegyeznek azokkal a zöldszínű ötszáz leiesekkel, amelyek a dollárbankjegyekhez hasonlítanak, de színük nem zöld, hanem kékes-szürke.

Van azonban ezeken a bankjegyeken még más lényeges különbség is. A régicken ugyanis bankkormányzóként még Grigore Dumitrescu szerepelt, ezeken pedig Mihaela Constantinescu, mellette pedig a „főrendtörös” megjelölés alatt egy, az aradiaknak ismerős aláírás. Erre az aláírásra jól emlékeznek mindazok az üzletemberek és természetesen a pénzügyi tisztviselők, akiknek anakidején a Banca Națională aradi fiókjával összeköttetésük volt. A Jegybank főpénztáros: tisztjét ugyanis jelenleg Răzvan Gheorghe, a Banca Națională aradi fiókjának volt igazgatója látja el. Răzvan Gheorghe aradi ismerősei az új ötszáz leiesek kézhezvétele alkalmával szívesen emlékeztek vissza a volt aradi igazgatóra akinek aláírása az új bankjegyeket díszíti. Ez az ismerős aláírás, amely kellemes emlékeket idéz, mint eddig, a jövőben is — most már önző szempontokból is — mindig szívesen látott, kedves vendég lesz üzletükben és otthonukban...

Fizessen elő az „Aradi Közlöny”-re!

Városi Színház.

Ma, szombat délután 5 órakor **Stambul rózsája**. Mozihelyárok. A legdrágább hely 25 lei este 9 órakor **Csodahajó**. Nagy látványos revü-operett. Másodsor.

Februárban lejár a Groedl-konzern és a hitelezők között létrejött Stillhalte-megállapodás

Bécsből jelentik: A nemzetközi faiparban vezető szerepet játszó Groedl-konzern, melynek Romániában is jelentékeny faipari érdekeltségei vannak, 3 évvel ezelőtt megállapodást kötött a konzern hitelezőivel. Ezt az egyezményt főleg azok a változások tették szükségessé, amelyek a közép-európai és nyugati irányító banktényezők körül bekövetkeztek. Ezeknek a változásoknak a nyomában a Groedl-konzern finanszírozó csoportjaiban is eltolódások következtek be, amelyek az említett egyezmény keretein belül nyertek átmeneti rögzítést.

Az egyezmény értelmében a hitelező csoportok is tevékeny befolyáshoz jutottak a konzern szétágazó, hatalmas érdekeltségeinek irányításánál. Az egyezmény 1937. február közepén lejár és ezzel a dátummal a Groedl-vállalatok irányításában is igen jelentős változások fognak bekövetkezni. Minthogy a fatermelés helyzete az utóbbi időben részben a megjavult elhelyezési lehetőségek, részben a vezető vállalatok hathatós és egyöntetű együttműködésére következtek be, határozottan kedvezőbbé vált, másrésztől a nemzetközi pénzpiacra is erős törekvések uralkodnak, szakkörök szerint a Groedl-konzern feltétlenül előnyös feltételek mellett fogja tudni a Stillhalte-egyezmény lejártával kapcsolatos kérdéseket megoldani.

= PÉNZINTÉZET ALAPITANAK AZ ÁLLAMI ÉS MÁS KÖZTISZTIVISELŐK SZÁMÁRA. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium hatásköre alatt működő hivatalnokok országos egyesületének elnöksége terjedelmes memorandumot intézett a minisztériumhoz, amelyet arra kér: interveniáljon a kormánynál, hogy az állami és más közalkalmazottak hiteltelenségeinek kielégítésére külön pénzügyintézetet alapítson az állam támogatásával. A memorandumban rámutatnak arra, hogy különösen a pénzügyi szolgálatban működő alkalmazottaknak kis fizetésük van és képtelenek magukat fenntartani; fizetési előlegeket nem kaphatnak, mert ezt a törvény szigoruan tiltja, vizsgálódásokkal nem akariák jövedelmüket növelni, mert tudják, hogy súlyos büntetést szabna ki rájuk a bíróság. A mai pénzügyviszonyok mellett a hitelintézetektől kölcsönt nem kaphatnak és ezért kérik speciális pénzügyintézet felállítását. Azt is hangsúlyoztatják, hogy a posta és táviráda szolgálatában működő alkalmazottaknak már van ilyen hitel-szervezetük.

= Csak az a mérnök folytathatja működését, aki külön engedélyt kap a mérnöki kamarától. Bucurestiből jelentik: A kormány törvényjavaslatot készítet a mérnöki foglalkozás gyakorlásáról és a mérnöki cím használatáról. A javaslat már legközelebb a parlament elé kerül. Eszerint mérnöki gyakorlatot csak azok folytathatnak, akik erre elnyerték a most felállítandó mérnöki kamara hozzájárulását. A törvény felsorolja azokat az okleveleket, amelyek alapján a mérnöki gyakorlat folytatásáért folyamodhat a Kamarához. Igazolni kell a román állampolgárságot és azt, hogy a mérnök polgári jogainak teljes birtokában van. Fel fogja sorolni a törvény azokat a tanintézeteket, amelyeknek diplomája alapján mérnöki cím használható, illetve a gyakorlat folytatható. Megjelöli azokat a kivételes eseteket is, amikor a külföldi állampolgárságú mérnök nálunk ezt a foglalkozását folytathatja. Az esetben, ha a mérnöki kamara a fenti okok valamelyike alapján megtagadja az engedélyt, a Semmitűszékhez lehet felfolyamodni, de a Semmitűszék döntéséig a mérnök foglalkozását nem gyakorolhatja.

= Aradi hetipiari árak. A pénteki gabonapiacokon csekély felhozatal volt és a karácsonyelőtti időt tekintve, gyenge forgalom alakult ki. A hetipiari árakról a város gazdasági hivatala a következő jelentést adta ki: Zöldségpiac: hagyma 1-2, fokhagyma 14-15, burgonya 2.50-3.00, fejes káposzta 1-2, savanyu káposzta 7-8, hónaposretek kötegeje 1, paraj kilója 2-3, tök darabja 10-20, levesbe való zöldség kötegeje 1-2, lencse kilója 10-12, tormá 2-3, saláta darabja 1 lei. — Gyümölcspiac: alma 4-8, körte 15-20, tisztított dió 14-16, tisztított dió 50-52, szőlő 10-18 lei kilója. — Baromfiárak: kövér liba 250-390, sovány liba 120-160, kövér kacsa 180-210, sovány kacsa 70-100, tyúk 70-120, csirke 25-50, pulyka 200-300, gyöngytyúk 45-65, galamb 10-15 lei párja. Tojás darabja 1.60-1.90 lei. — Élőállatok: marha 9-12, borjú 16-19, sertés 17-22 lei kilónként, élősúlyban. — Takarmánypiac: széna 160-170, lóhera 180-200, szalma 60-85 lei méter mázsánként. — Tejtermékek: tej 4-5, tejföl 25-30 lei literje, vaj 80-90, tehénturó 10-12, juhturó 22-24 lei kilója.

KOPROL adagolása igen könnyű: kisebb gyermekek számára negyed, nagyobbaknak fél; pasztilla elegendő.

Ellenőrizze gyermeke napi székletét!

Minden intelligens anya tudja, hogy gyermeke napi széklete a szervezet legfontosabb funkciói közé tartozik, amelyet állandóan ellenőrizni kell. Ha egyetlen nap kimarad a széklet, azonnal segítségére kell sietni a beleknek. Adjon ilyenkor gyermekének hashajtót. Minthogy a gyermekek nem szívesen szednek kellemetlen ízű szereket, adjon nekik KOPROL csokoládépasztillát, ezt a biztos, de enyhe hatású hashajtót, amely kellemes íze miatt már annyira kedvelté lett a gyermekek körében.

KOPROL

a gyermekek ideális hashajtója

SPORT KÖZLÖNY

Utolsókból lesznek az elsők...

A két évvel ezelőtt még harmadosztályú Charlton vezet az angol ligában

— 54 meccsen több mint 600.000 néző —

Londonból jelentik: A szombati fordulón a szokottnál is ocsmányabb volt az idő. A különböző pályákon csak annyi volt a különbség, hogy az egyik hideg, a másikon sűrű köd terjengett, a harmadikon jégeső volt, a negyedikén havazott, és így tovább...

Ilyen körülmények között a következő nézőszám-teljesítményt mutatják fel a december 12-iki, angliai mérkőzések:

I. liga	215.000 néző (10 meccs)
II. liga	150.000 néző (11 meccs)
III. liga	31.000 néző (6 meccs)
Angol Kupa	166.500 néző (17 meccs)
Skót liga	82.000 néző (10 meccs)

Összesen 644.500 néző (54 meccs)

Ez a kimutatás persze nem azt mondja, hogy szombatonként csak ennyi mérkőzés van Angliában, hiszen a Central Liga, a Southern, Midland, Birmingham, Nord-eastern, Athenian, Isthmian, Kent, London, Spartan stb. stb. liga, a skót II. liga, az ír liga és újra stb., stb. mérkőzéseinek csak az eredményét, a rengeteg még kisebb mérkőzésről pedig még ezt sem közlik a lapok.

Aho' 54 (!) mérkőzésre átlagban 12.000 néző esik egy ilyen kulimászos, jégesős, havas délutánon, ott lehet némi futballéletről beszélni...

Az angol I. liga csodacsapata a Charlton Athletic. Ez a csapat két évvel ezelőtt nyerte meg a III. liga bajnokságát, tavaly pedig a II. ligából felkerült az I. ligába, ahol jelenleg egy pont előnnyel az élen áll. A Derby County, a Sunderland, az Arsenal és a többiek előtt. Ez a teljesítmény még Angliában is imponál, ahol tudvalevően megszokták már, hogy a sportban minden lehetséges. A Charltont úgy aposztrofálják, mint a „modern idők csodacsapatát”. A szakemberek megállapítják ugyan, hogy a Charlton, amely egy meccsel többet játszott, mint a Sunderland és az Arsenal, alig tudja majd megtartani ezt a legelőkelőbb helyezést, mert roppant erős ellenfelek társaságában áll az élen, de már most leszögezük, hogy ha jobb is kerül: ez mitsem vonhat le eddigi teljesítményének óriási értékéből.

És még valami: a Charlton csapatában jelenleg is 9 olyan ember játszik, aki már a III. ligában is szerepelt! Ez a kilenc ember segítette elsősorban a Charltont a III. ligából a II.-on át fel, a legelőkelőbb ellenfelek élére.

Az Arsenal a múlt szombaton kikapott a Manchester City-től, most pedig a Portsmouth annak saját pályáján 5:1-re hengerelte le. (Tájékoztatásul az erőviszonyokra: szombaton este a három csapat így állt a tabellán: 4.

Arsenal 21 pont, 7. Portsmouth 21 pont, 8. Manchester City 20 p.) Az Arsenal változatlanul jó formát mutat, multheti veresége csak „kisiklás” volt. (Legutóbbi 6 meccse közül 5-öt megnyert és 5 győzelme közül 3 idegenben született meg.)

Az angol dugólövölistán Mc. Culloch vezet 16 góllal. Draka barátunk csak kilencedik, 11 gólt lőtt. De figyelembe kell venni, hogy őt átmeneti formahanyatlás miatt heteken át pihentette az Arsenal vezetősége.

Az utolsó négy hét mérkőzésén az Arsenal 15 gólt lőtt. Ennyit (ugyanilyen körülmények közt) egyetlen más csapat sem lőtt az I. ligában.

És végül: a nálunk is ünnepezt ligabajnok és kupagyőztes Blackburn Rovers szombati meccsén (a II. ligában a Plymouth Arg. ellen játszott s kikapott 3:2-re) 8000 néző volt. A két éve III. osztályú Charlton mérkőzését ugyanakkor 31.000 ember nézte végig. Sic transit...

„OLLA” Preservatív a legmegbízhatóbb óvszer
Többször kitüntetve arany éremmel. Legutóbb az 1959701 számú amerikai Patentet nyerte.

Másodnap is győzött a BKE

BKE—Telefonklub 2:0 (1:0, 0:0, 1:0)

Bucuresti. Tegnap került sorra a BKE második fővárosi mérkőzése, amelyet a budapesti jégkorongcsapat Miklós és Róna góllal nyert meg.

Baer—Neusel március 15-én

Az ex-világbajnok és a fiatal német boxcsillag jövő év márciusának közepén mérkőzik meg egymással Londonban. Baer február 10-én indul utnak Anglia felé, hogy megfellelő előkészületeket tegyen a nagy meccsre. Neusel istmét Windsorban fogja végezni előkészületeit.

O Plattko szabadságon. A Venus kitűnő tréner, Plattko Ferenc Budapestre utazott, ahol térdét operáltatja. Miután a kezelés több, mint 15 napot vesz igénybe, Plattko minden bizonnyal csak január 10-ike felé tér vissza a fővárosba.

